

edu
CAC

LES COMPETÈNCIES A EDUCAC
EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA

Les competències bàsiques a eduCAC.....	3
Els àmbits competencials.....	5
Fem zoom a la competència audiovisual.....	10

Les competències bàsiques a eduCAC

Els materials didàctics del programa eduCAC volen ser una eina per cooperar en l'assoliment de les **competències bàsiques de l'etapa obligatòria** tot oferint oportunitats de millora vinculades amb l'alfabetització en mitjans.

Competència comunicativa, lingüística i audiovisual

El treball d'aquesta competència es fa principalment des de la **lectura d'articles d'actualitat**, des de l'**anàlisi de textos** d'interès sobre les diverses temàtiques proposades, així com des de l'**extracció de conclusions** que l'alumnat interioritza ja sigui a partir de la **redacció de textos** com **compartint-ho oralment** amb la resta del grup. En diverses activitats d'eduCAC també se'ls demana realitzar **cerques d'informació** sobre una qüestió concreta i que facin ús de la **capacitat de comprendre, interpretar, resumir i extreure conclusions pròpies dels textos escrits o de diversos productes audiovisuals**. Pel que fa a les propostes d'activitat més pràctiques també aprenen a **fer ús dels llenguatges audiovisuals, tot creant i produint projectes propis**.

Competència matemàtica

Aquesta competència **es treballa d'una forma indirecta**, però cal tenir-la present, sobretot pel que fa a la **comprensió i interpretació de missatges mediàtics** on les dades numèriques i estadístiques s'utilitzen sovint per construir una opinió o un discurs amb una intencionalitat determinada.

Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic

Els materials d'eduCAC **proposen la interacció amb l'entorn proper** a través de l'anàlisi de temes d'actualitat i la consulta i elaboració d'entrevistes, vídeos, etc. Aquestes propostes poden contribuir a desenvolupar la **percepció de l'espai físic i la vida en general**, tant a escala local com global, així com a **comprendre el món i els diversos models socials que ens envolten**.

Competència artística i cultural

El treball d'aquesta competència es realitza principalment des dels **exercicis de creació i desenvolupament de projectes propis, fent ús del llenguatge audiovisual**, que requereix desenvolupar la capacitat de **compondre amb elements dels llenguatges artístics**, tot utilitzant eines i tècniques pròpies de cada àmbit. D'altra banda, també es treballa aquesta competència des de les activitats d'anàlisi que requereixen **visualitzar i analitzar les produccions audiovisuals**, així com en el fet de desenvolupar els **hàbits de percepció reflexiva i oberta de la realitat sonora i visual de l'entorn natural i cultural**, en les activitats de visualització de vídeo, lectura d'articles i en la cerca d'informació. Les activitats de reflexió també inclouen el treball d'aquesta competència, en activitats com el *roleplaying* que requereixen representar una situació o un posicionament fent ús de diversos llenguatges, entre ells el corporal.

Competència digital

El desenvolupament d'aquesta competència es treballa de forma molt extensa i explícita, ja que les activitats educatives d'eduCAC tenen entre els seus objectius principals l'**actuació de forma crítica i responsable en l'ús dels dispositius tecnològics**. De fet, hi ha un **bloc d'unitats didàctiques dedicat específicament a les bones pràctiques en aquest àmbit** i nombroses activitats dedicades al **treball i reflexió en relació als aspectes ètics, legals, de seguretat i d'identitat digital**. D'altra banda, la competència digital es treballa explícitament i en detall en totes les activitats pràctiques que impliquen cerca d'informació mitjançant les TIC, elaboració de productes finals amb aplicatius digitals i la utilització d'aplicacions i programes d'edició d'imatge i so, per posar en pràctica la producció de materials audiovisuals propis.

Competència social i ciutadana

L'anàlisi de la informació que rebem a través dels mitjans, i les activitats pràctiques plantejades a eduCAC permeten fer un treball molt complet de millora de la capacitat per **comprendre la realitat social en què vivim**, i aprendre a **encarar la convivència i els conflictes emprant el judici ètic**, així com **prendre consciència respecte del que passa en l'àmbit social i de ciutadania** i, sobretot, **com es transmeten aquests fets en els mitjans de comunicació**.

Competència d'aprendre a aprendre

Aquesta competència es treballa de forma extensa i transversal en gairebé totes les activitats, ja que les propostes d'eduCAC es vertebraren principalment fent **ús del debat i d'espais d'exposició dels coneixements apresos amb tot el grup classe**, que permeten millorar la capacitat de reflexionar, articular un discurs i transmetre allò après. Així mateix, tant en aquestes activitats de reflexió com en les propostes més pràctiques, es treballa la competència d'aprendre a aprendre, des del **desenvolupament de la consciència d'estar aprenent**, així com des de la **presa de consciència de les pròpies capacitats i del procés que es duu a terme per adquirir-les**.

Competència d'autonomia, iniciativa personal i emprenedoria

Les activitats de reflexió i d'anàlisi que s'inclouen en totes les propostes didàctiques d'eduCAC permeten treballar aquesta competència de forma molt completa, ja que l'alumnat aprèn a **qüestionar-se i usar l'argumentació per superar prejudicis i consolidar el pensament propi**, així com a **distingir d'on venen aquests prejudicis i desconstruir-los**. D'altra banda, com que totes les activitats impliquen **espais de treball grupal**, això els permet **posar en pràctica la capacitat d'exposar, escoltar, contrastar, defensar les opinions, així com consensuar-les amb tot el grup** per poder-ho compartir davant la resta de companys/es de classe quan les activitats ho requereixin. Aquesta competència també es treballa gràcies a la **vinculació intrínseca dels materials amb l'actualitat** que els facilita el **desenvolupament de l'anàlisi crític de l'entorn** (en l'àmbit polític, social, cultural, etc.).

Els àmbits competencials

Més enllà de les 8 competències bàsiques que l'alumnat ha d'assolir en l'etapa obligatòria, eduCAC vol cooperar, també, en el treball de les competències pròpies dels diferents àmbits en què s'organitza el currículum educatiu. A continuació, concretem les oportunitats de treball que ofereix eduCAC en funció dels àmbits competencials en què s'insereixi:

Si ho treballem des de l'àmbit artístic...

Competències bàsiques que s'hi treballen

Dimensió percepció i escolta

- Utilitzar estratègicament els elements dels llenguatges visual, musical i corporal per analitzar les produccions artístiques
- Mostrar hàbits de percepció reflexiva i oberta de la realitat sonora i visual de l'entorn natural i cultural

Dimensió expressió, interpretació i creació

- Interpretar i representar amb formes bidimensionals i tridimensionals, estàtiques i en moviment
- Compondre amb elements dels llenguatges artístics utilitzant eines i tècniques pròpies de cada àmbit
- Experimentar i/o improvisar amb instruments i tècniques dels llenguatges artístics
- Desenvolupar projectes artístics disciplinaris o transdisciplinaris tant personals com col·lectius

Dimensió societat i cultura

- Valorar amb respecte i sentit crític les produccions artístiques en els seus contextos i funcions
- Gaudir de les experiències i creacions artístiques com a font d'enriquiment personal i social
- Fer ús del coneixement artístic i de les seves produccions com a mitjà de cohesió i d'acció prosocial

Oportunitats que ofereix eduCAC

Millorar la **capacitat de conèixer, comprendre, apreciar i valorar críticament** les diferents manifestacions artístiques.

Millorar la **capacitat de crear amb les paraules, amb el propi cos, amb tota mena de materials, suports i eines tecnològiques**.

Incentivar la **incorporació de la creativitat en l'anàlisi i la desconstrucció** dels missatges audiovisuals.

Propiciar la **creació de continguts artístics i culturals** mitjançant el plantejament d'activitats pràctiques com els **Projectes d'aula**, i altres propostes de creació de continguts en diferents llenguatges i suports que es proposen des de totes les **unitats didàctiques**.

Expandir la creativitat desenvolupant **projectes creatius de manera col·lectiva** i que tinguin un impacte més enllà d'un mateix, contemplant la generació de missatges públics i interioritzant la seva capacitat de repercussió.

Reflexionar i explicar les pròpies **valoracions i argumentacions** incorporant el vessant cultural i artístic i contemplant totes les dimensions de la persona (cognitiva, afectiva i social).

Si ho treballem des de l'àmbit de cultura i valors ètics...

Competències bàsiques que s'hi treballen

Dimensió personal

- Actuar amb autonomia en la presa de decisions i ser responsable dels propis actes
- Qüestionar-se i usar l'argumentació per superar prejudicis i per consolidar el pensament propi
- Identificar els aspectes ètics de cada situació i donar-hi respostes adients i preferentment innovadores

Dimensió interpersonal

- Mostrar actituds de respecte actiu envers les altres persones, cultures, opcions i creences
- Aplicar el diàleg i exercitar totes les habilitats que comporta, especialment per a la solució de conflictes interpersonals i per propiciar la cultura de la pau

Dimensió sociocultural

- Analitzar críticament l'entorn (natural, científicotecnològic, social, polític, cultural) des de la perspectiva ètica, individualment i de manera col·lectiva
- Realitzar activitats de participació i de col·laboració que promoguin actituds de compromís i democràtiques

Oportunitats que ofereix eduCAC

Afavorir al manteniment d'una **actitud constructiva, solidària i responsable** davant el compliment dels **drets i obligacions** cíviques.

Potenciar l'actitud d'**afrontar la convivència i els conflictes** emprant el **judici ètic** basat en els valors i **pràctiques democràtiques** i actuant amb **criteri propi**, a través de les activitats proposades als itineraris transversals i de les dinàmiques proposades a les unitats didàctiques, per tal de potenciar l'arribada a **consensos**, el desenvolupament d'un **criteri propi** i el **diàleg per a l'assoliment de criteris compartits**.

Prendre consciència d'allò que passa a escala social i ciutadana, i de com els mitjans ho transmeten.

Si ho treballem des de l'àmbit social...

Competències bàsiques que s'hi treballen

Dimensió cultural i artística

- Valorar les expressions culturals pròpies, per afavorir la construcció de la identitat personal dins d'un món global i divers

Dimensió ciutadana

- Formar-se un criteri propi sobre problemes socials rellevants per desenvolupar un pensament crític
- Participar activament i de manera compromesa en projectes per exercir drets, deures i responsabilitats propis d'una societat democràtica
- Pronunciar-se i comprometre's en la defensa de la justícia, la llibertat i la igualtat entre homes i dones

Oportunitats que ofereix eduCAC

Millorar la capacitat per **comprendre la realitat social en què es viu** a partir de l'**anàlisi de temes d'actualitat, la reflexió i el debat sobre diferents problemàtiques socials**, així com del **desenvolupament d'activitats pràctiques i projectes audiovisuals** per reflectir la seva realitat. Tots els materials d'eduCAC contempnen aquest àmbit de treball, especialment els **itineraris transversals**.

Potenciar l'actitud d'**afrentar la convivència i els conflictes** emprant el **judici ètic** basat en els valors i **pràctiques democràtiques** i actuant amb **criteri propi**, a través de debats i dinàmiques de jocs de rols, que potenciïn l'arribada a consensos, el desenvolupament d'un criteri propi i el diàleg per a l'assoliment de criteris compartits.

Prendre consciència d'allò que passa a escala social i ciutadana, i de com els mitjans ho transmeten.

Si ho treballem des de l'àmbit lingüístic...

Competències bàsiques que s'hi treballen

Dimensió comprensió lectora:

- Obtenir informació, interpretar i valorar el contingut de textos escrits de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i acadèmics per comprendre'ls
- Desenvolupar estratègies de cerca i gestió de la informació per adquirir coneixement

Dimensió expressió escrita:

- Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa (receptor, intenció) i a partir de la generació d'idees i la seva organització
- Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística

Dimensió comunicació oral:

- Obtenir informació, interpretar i valorar textos orals de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i acadèmics, incloent-hi els elements prosòdics i no verbals
- Produir textos orals de tipologia diversa amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística, emprant-hi els elements prosòdics i no verbals pertinents
- Emprar estratègies d'interacció oral d'acord amb la situació comunicativa per iniciar, mantenir i acabar el discurs

Dimensió actitudinal i plurilingue

- Adquirir l'hàbit de la lectura com un mitjà per accedir a la informació i al coneixement, i per al gaudi personal; i valorar l'escriptura com un mitjà per estructurar el pensament i comunicar-se amb els altres
- Implicar-se activament i reflexiva en interaccions orals amb una actitud dialogant i d'escolta

Oportunitats que ofereix eduCAC

Millorar la capacitat de **comprensió lingüística, d'interpretació de textos i dels diversos relats i llenguatges audiovisuals** i d'analitzar continguts amb diferents intencionalitats. Els materials d'eduCAC es basen, en gran mesura, en la **lectura, visualització i anàlisi de continguts dels mitjans de comunicació** en diferents formats i amb una gran diversitat de gèneres, per a la posterior elaboració de continguts propis i el desenvolupament de debats i dinàmiques diverses.

Millorar la **capacitat per comunicar-se oralment, d'expressar-se per escrit i de fer sevir els llenguatges audiovisuals**, amb un ús adequat de les TIC i els diferents suports. Els materials d'eduCAC proposen l'**elaboració de continguts propis en diferents suports, posant el focus en el llenguatge audiovisual i incorporant l'ús de les TIC**, per tal de potenciar la capacitat d'expressió oral i escrita a través de la pràctica i el treball per projectes.

Millorar la **capacitat d'exposar idees, d'argumentar-les i d'estructurar-les**, a través de les dinàmiques proposades als diferents materials, basades en la **reflexió, el diàleg i el debat**.

Si ho treballem des de l'àmbit digital...

Competències bàsiques que s'hi treballen

Dimensió instruments i aplicacions

- Seleccionar, configurar i programar dispositius digitals segons les tasques a realitzar
- Utilitzar les aplicacions d'edició de textos, presentacions multimèdia i tractament de dades numèriques per a la producció de documents digitals
- Utilitzar les aplicacions bàsiques d'edició d'imatge fixa, so i imatge en moviment per a produccions de documents digitals

Dimensió tractament de la informació i organització dels entorns de treball i aprenentatge

- Cercar, contrastar i seleccionar informació digital adequada per al treball a realitzar, tot considerant diverses fonts i mitjans
- Construir nou coneixement personal mitjançant estratègies de tractament de la informació amb el suport d'aplicacions digitals
- Utilitzar un entorn personal de treball i aprenentatge amb eines digitals per desenvolupar-se en la societat del coneixement

Dimensió comunicació interpersonal i col·laboració

- Participar en entorns de comunicació interpersonal i publicacions virtuals per compartir informació
- Realitzar activitats en grup tot utilitzant eines i entorns virtuals de treball col·laboratiu

Dimensió ciutadania, hàbits, civisme i identitat digital

- Realitzar accions de ciutadania i de desenvolupament personal, tot utilitzant els recursos digitals propis de la societat actual
- Fomentar hàbits d'ús saludable de les TIC vinculats a l'ergonomia per a la prevenció de riscos
- Actuar de forma crítica i responsable en l'ús de les TIC, tot considerant aspectes ètics, legals, de seguretat, de sostenibilitat i d'identitat digital

Oportunitats que ofereix eduCAC

Millorar en la **gestió, la cerca i el processament d'informació** mitjançant diversos suports, tot incorporant **l'ús de les TIC com a eina per informar-se, aprendre i comunicar-se**. Els materials d'eduCAC proposen activitats basades en la **cerca autònoma d'informació** i la **consulta i anàlisi de continguts dels mitjans de comunicació** per respondre a diferents reptes educatius.

Contribuir al desenvolupament d'una **actitud crítica i reflexiva en la valoració de la informació**, tot contrastant-la i respectant les normes de conducta social. Els materials d'eduCAC proposen activitats i dinàmiques per al **foment d'uns bons hàbits informatius i comunicatius i per a l'ús crític i responsable dels mitjans de comunicació**.

Contribuir a l'aprofundiment en el treball de **combinació de diversos llenguatges** (textual, numèric, icònic, visual, gràfic i sonor) en una mateixa informació, a través d'**activitats pràctiques multidisciplinàries per a l'elaboració de continguts i projectes propis**, especialment als **Projectes d'aula**.

Millorar la **capacitació en l'ús d'eines de l'entorn digital**, tot fomentant uns **bons hàbits de consum de continguts audiovisual** i un **ús constructiu i responsable dels dispositius mòbils i les xarxes socials**. Els materials d'eduCAC plantegen activitats, dinàmiques i projectes per treballar aquest aspecte de l'educació en mitjans de comunicació, tot **posant el focus tant en els hàbits informatius i d'entreteniment dels joves, com en els comunicatius i d'ús dels dispositius**.

Fem zoom a la competència audiovisual

Inclusa dins la competència lingüística, eduCAC posa l'accent en la competència audiovisual i coopera en l'assoliment per part de l'alumnat de totes dues.

eduCAC concep la competència en mitjans (també coneguda com alfabetització en mitjans o *media literacy*) com la capacitat d'**accedir, analitzar, avaluar i crear missatges** en una varietat de contextos, és a dir, la capacitat de les persones per **interpretar i analitzar, des de la reflexió crítica, les imatges i els missatges audiovisuals i per expressar-se amb correcció en l'àmbit comunicatiu.**

Principals objectius d'eduCAC:

- Conèixer i ser capaç de llegir i d'interpretar adequadament els diversos tipus de llenguatges audiovisuals, d'acord amb els diversos contextos socials i culturals
- Assolir les capacitats necessàries per rebre i analitzar de forma crítica la informació que genera l'entorn mediàtic que ens envolta
- Produir textos comunicatius emprant el llenguatge i la tècnica audiovisual corresponent de forma apropiada
- Assolir bones pràctiques en la utilització de les pantalles

Anant més al detall, volem incidir en quins són els indicadors respecte del treball i l'adquisició d'aptituds, en relació a la competència audiovisual:

capacitat d'analitzar i valorar

- ... de forma crítica missatges mediàtics de tipologia diversa.
- ... l'ús dels recursos formals vinculats a la imatge des del punt de vista expressiu i estètic.
- ... l'ús del so i la funció expressiva i estètica que compleix, en interacció amb els altres elements expressius.
- ... l'ús de l'edició per conferir sentit, ritme i significació a les imatges i sons en funció de la seva interacció.
- ... l'estructura narrativa d'un relat audiovisual i els mecanismes de la narració.
- ... els missatges audiovisuals en funció de la categoria i gènere, així com distingir entre ficció i no ficció.
- ... els aspectes formals dels missatges audiovisuals, és a dir, no el contingut del missatge sinó també el seu embolcall i el plaer que pot proporcionar.

capacitat de produir i elaborar

- ... missatges senzills per transmetre valors o aportar visions crítiques dels diversos productes audiovisuals
- ... missatges audiovisuals elementals que siguin comprensibles i que aportin una certa dosi de creativitat, d'originalitat i de sensibilitat.
- ... imatges estàtiques i en moviment amb un ús correcte dels recursos formals vinculats a la imatge.
- ... produccions audiovisuals que relacionin imatges i so de manera creativa, per tal de dotar-les d'un nou sentit a partir de la seva interacció.
- ... produccions audiovisuals mitjançant l'ús d'equips d'enregistrament audiovisual i sonor amb adequada correcció tècnica.

capacitat d'adquirir

- ... coneixement de les innovacions tecnològiques més rellevants que s'han desenvolupat al llarg de la història de la comunicació audiovisual.
- ... coneixement de les fases que constitueixen el procés de producció i distribució d'una obra audiovisual, i dels professionals que hi intervenen.

Aquestes capacitats es treballen de forma transversal, tot i que alguns materials treballen de manera més específica algunes d'elles. Per exemple, els **projectes d'aula** se centren en la capacitat de creació, producció i elaboració, mentre que les **unitats didàctiques** i els **itineraris transversals** es focalitzen més en la capacitat d'analitzar i valorar. Per la seva banda, les unitats didàctiques aporten coneixements sobre els canvis tecnològics i la seva afectació sobre la nostra forma de comunicar-nos, així com eines i recursos per analitzar de manera crítica els missatges.

edu
CAC

The image features the text 'edu' and 'CAC' in a bold, black, sans-serif font. The word 'edu' is positioned above 'CAC'. Two orange L-shaped brackets are placed around the text: one on the left side, framing the 'edu' and the top of 'CAC', and another on the right side, framing the top of 'CAC'.